

Regionale miljøtilskudd i jordbruket

9. april 2025

Grete Nytrøen Kvavik

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

— virker til Nordlands beste

Regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland

Bidrar til å ivareta jordbrukets

Kulturlandskap

Biologisk mangfold

Kulturminner og -miljøer

Jord og jordhelse

Tilgjengelighet i landskapet

Og å redusere

Bruk av plantevernmidler

Avrenning av næringsstoffer til vann

Utslipp av næringsstoffer til luft

— virker til Nordlands beste

Tema og tiltak for Nordland

Kulturlandskap	Biologisk mangfold	Kulturminner og kulturmiljøer	Avrenning til vann	Utslipp til luft
§ 4 Drift av bratt areal	§ 9 Slått av slåttemark	§ 17 Drift av seter	§ 22 (Ugjødsla) kantsone i eng	§ 24 Spredning av all husdyrgjødsel om våren eller i vekstsesongen
§ 5 Drift av beitelag	§ 10 Beiting av kystlynghei	§ 18 Skjøtsel av felt med automatisk fredete kulturminner	§ 23 Fangdam	§ 25 Nedlegging av husdyrgjødsel
§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark	§ 11 Brenning av kystlynghei	§ 19 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner		§ 26 Nedfelling av husdyrgjødsel
§ 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark	§ 12 Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer (beiting)	§ 20 Skjøtsel av steingjerder		§ 27 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange
§ 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap	§ 13 Skjøtsel av trua naturtyper (beiting)	§ 21 Skjøtsel av kulturhistoriske områder		
	§ 14 Soner for pollinerende insekter			
	§ 15 Friareal for gås			
	§ 16 Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl			

Klimarådgivning

§ 28 Klimarådgivning

Ordninger som alle kan søke på
— virker til Nordlands beste

Ordninger som gjelder bestemte steder

Ordninger for bestemte naturtyper

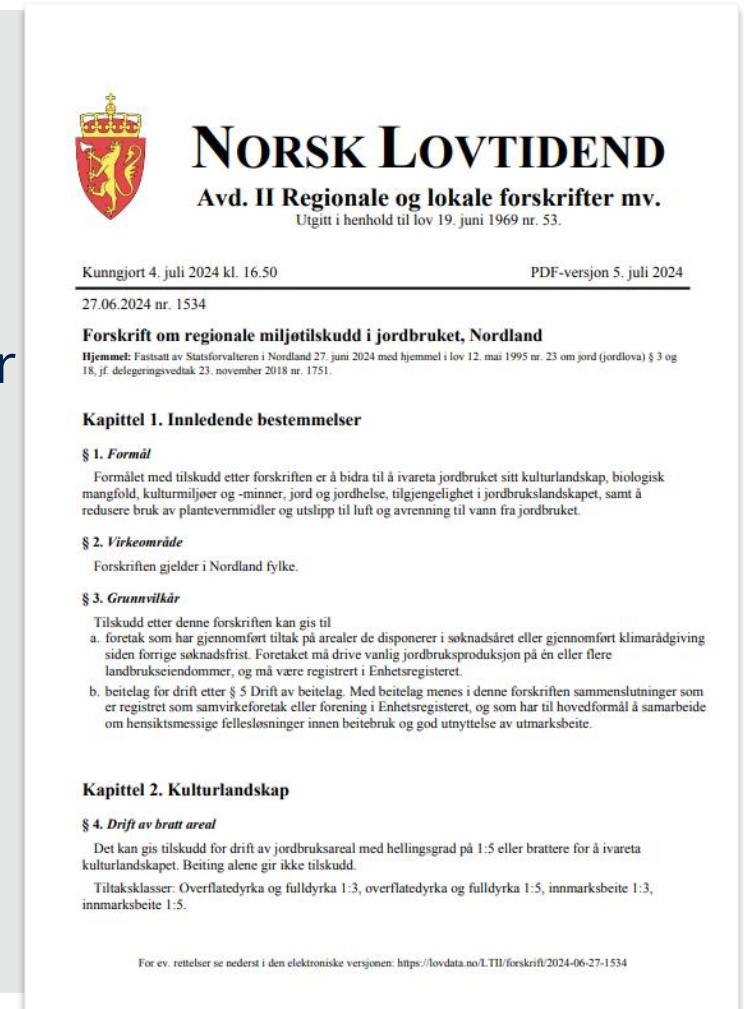
Beitelag og seter

Ansvarsfordeling i forvaltningen

- ✓ Landbruksdirektoratet definerer rammene: nasjonalt miljøprogram, instruks for Statsforvalter og rundskriv for saksbehandling
- ✓ Statsforvalteren fastsetter regional forskrift og veileder
- ✓ Kommunene
 - ✓ veileder søkere
 - ✓ behandler søknader: innvilger, avslår eller avviser
 - ✓ kontrollerer minst 5% av søknadene
- ✓ Statsforvalteren kan dispensere og er klageinstans

Foto:

— virker til Nordlands beste

Tilskuddsåret

April/mai: Regional forskrift og foreløpige tilskuddssatser fastsettes

Mai: Informasjon om tilskuddsordninger, vilkår og satser

15. september: elektronisk søknadssystemet åpnes (Altinn)

15. oktober: søknadsfrist for landbruksforetak (RMP) (sett av tid!)

29. oktober: foretakenes siste frist for å endre søknader sendt før fristen, og frist for å sende søknad etter fristen mot trekk per dag

30. oktober: kommunens behandling av RMP-søknader begynner

15. november: søknadsfrist for beitelag (OBB) (§ 5)

18. desember: kommunenes frist for foreløpige vedtak

Januar -26: Statsforvalteren fastsetter endelige tilskuddssatser

Januar -26: Kommunene godkjenner endelig alle vedtak (frist kommer)

Februar: Vedtaksbrev blir sendt ut og klagefrist begynner å løpe

Medio mars -26: Tilskudd for 2025 utbetales

Regelverk og hjelpemidler

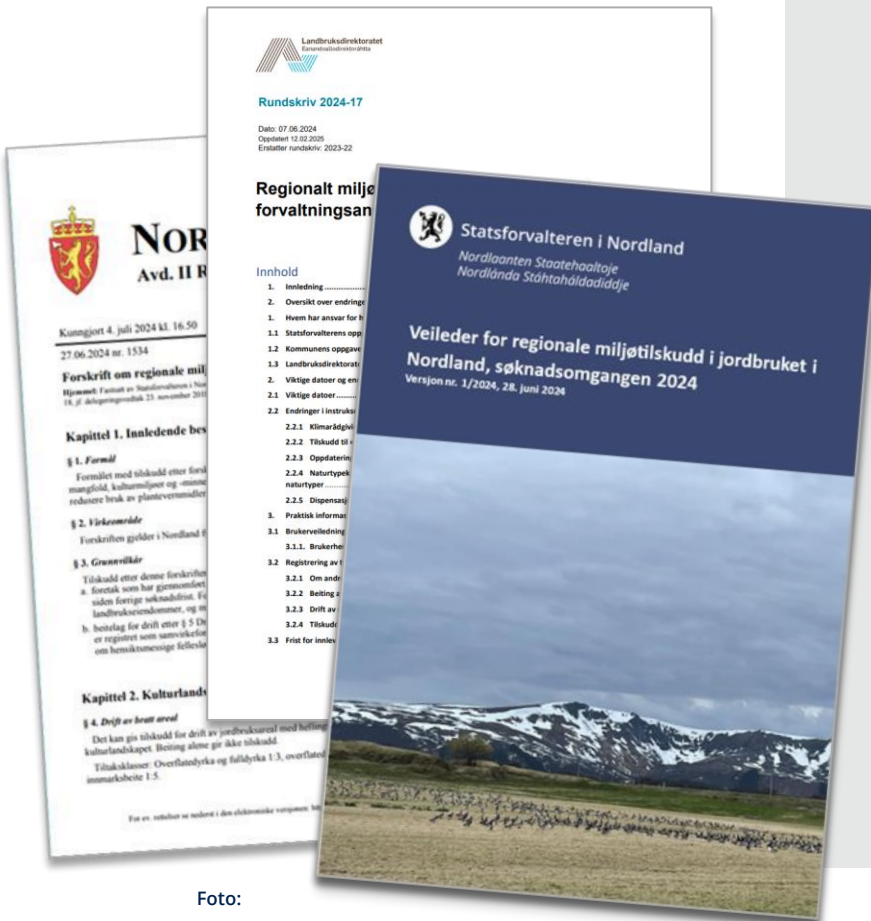
Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland *OBS! ny forskrift kommer!!*

Statsforvalterens veileder (også ny i år)

Rundskriv 2024/17 (kan komme nytt)

Brukerveiledning

Saksbehandlingsverktøy: eStil RMP og OBB

Landbruksdirektoratets ordningsveiviser

Veiviser for tilskudd

Regionalt miljøtilskudd i jordbruket (RMP)

Samlet oversikt for forvaltningen med informasjon om regionalt miljøtilskudd i jordbruket (RMP).

Veiledning og instruks

Instruks for regionale miljøtilskudd i 2023-2027 (PDF)

Instruks for regionale miljøtilskudd i jordbruket. Inkluderer kommentarer til regelverk.

Oversikt over tiltak i regionale miljøprogram 2025 (PDF)

Oversikt over tiltak statsforvalteren kan velge å gi regionale miljøtilskudd til i 2025 (tiltaksmenyen).

Rundskriv 2024/17

Forvaltningsansvar og saksbehandling

Veiledning og instruks for forvaltningsansvar og saksbehandling.

Tidligere rundskriv

Samlet oversikt over eldre utgåtte rundskriv.

Bruerveiledning til eStil-RMP for kommunen (guidecloud.se)

Veiledning til de viktigste funksjonene for saksbehandler.

Informasjon til søkere

Regionalt miljøtilskudd i jordbruket (RMP)

Ordningsside.

Trenger du hjelp?

Kommune

Ta kontakt med statsforvalteren.

Statsforvalter

Ta kontakt med Landbruksdirektoratet, seksjon miljø og klima.

[Send e-post](#)

Kommunens oppgaver

Foto: Stockbilder

- ✓Veilede
- ✓Utrede
- ✓Kontrollere
- ✓Fatte vedtak
- ✓Behandle klager

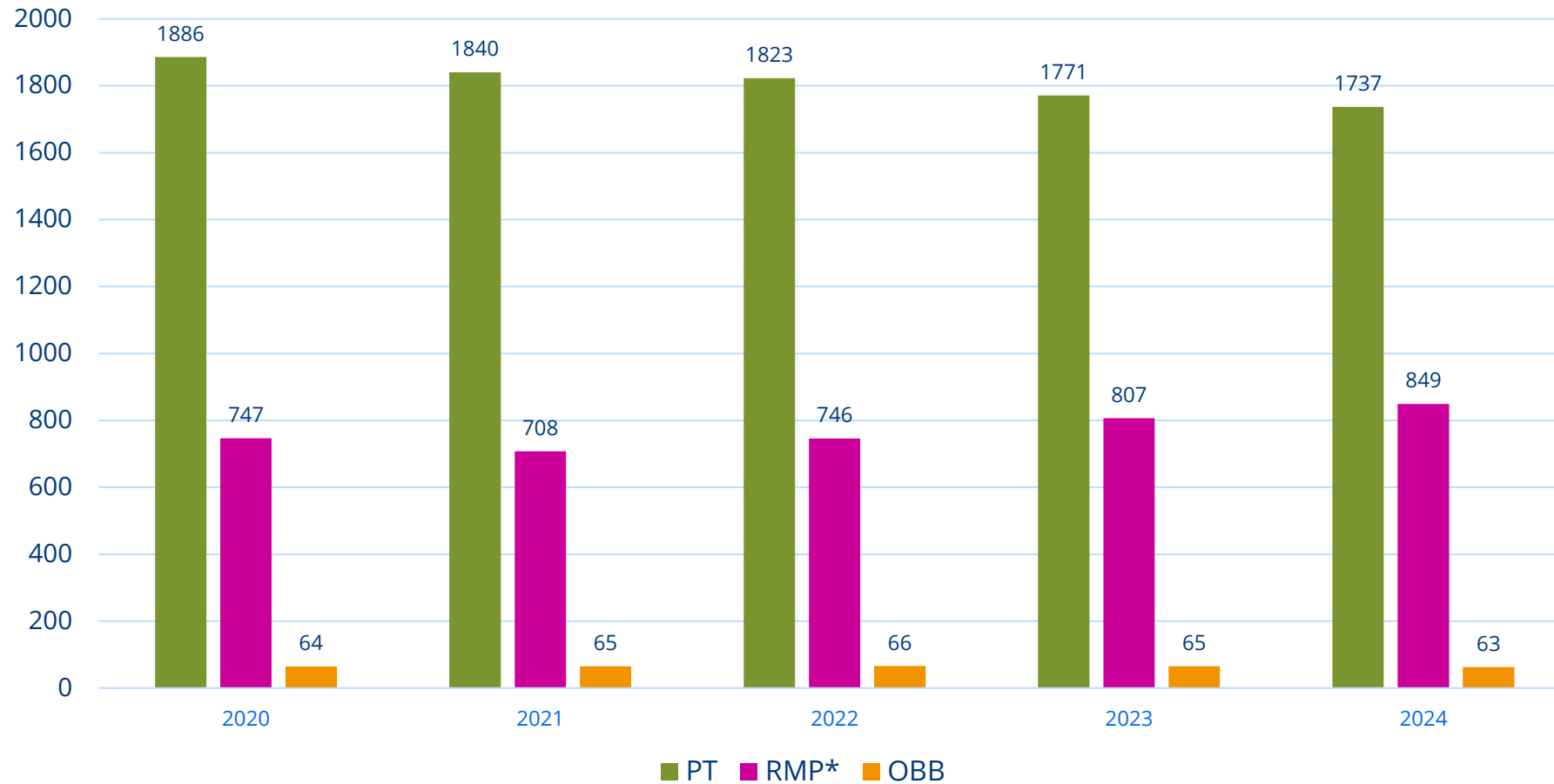
Veilede søkere

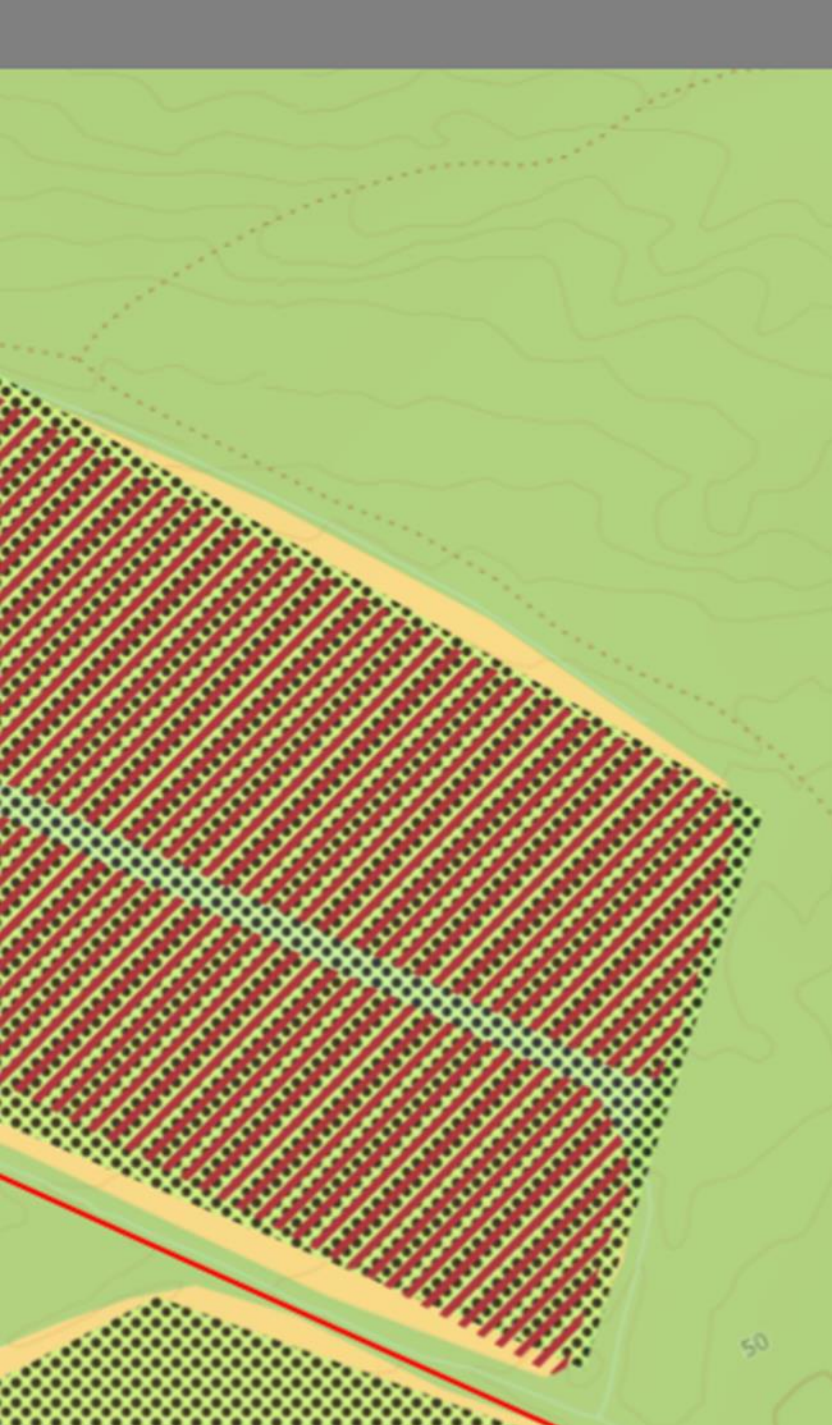
- ✓ Hvilke tiltak man kan få tilskudd for
- ✓ Vilkår som gjelder for tiltakene
- ✓ Hvordan søknad skal leveres
- ✓ Begrunnelse for vedtak
- ✓ Klagerett

Antall søkere i fylket 2020-24

— virker til Nordlands beste

Hjelp	Slik gjør du ...	Tegnfe
	Drift av bratt areal, inni	
	Drift av bratt areal, ove	
	Drift av bratt fruktareal	
	Drift av bratt areal, inni	
	Drift av bratt areal, ikke	
	Drift av bratt fruktareal	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting av verdifulle jor	
	Beiting av verdifulle jor	
	Beiting av verdifulle jor	
	Beiting av verdifulle jor	
	Slått av verdifulle jordb	
	Slått av slåttemark	
	Slått av slåttemyr	
	Beiting av kystlynghei	
	Beiting av kystlynghei,	
	Beiting av kystlynghei,	
	Brenning av kystlynghei	
	Skjøtsel av biologisk vi	
	Skjøtsel av biologisk vi	
	Skjøtsel av trua naturty	
	Skjøtsel av trua naturty	
	Friarealer for gås i Trø	
	Tilrettelegging av hekk	
	Skjøtsel av automatisk	
	Skjøtsel av kulturhistor	
	Erosjonsklasse 1, andi	
	Erosjonsklasse 1, med	
	Erosjonsklasse 2, andi	
	Erosjonsklasse 2, med	
	Erosjonsklasse 3, andi	
	Erosjonsklasse 4, andi	
	Ikke erosjonsklassifise	
	Erosjonsklasse 1, prior	
	Erosjonsklasse 1, med	

— virker til Nordlands beste

Utrede før vedtak

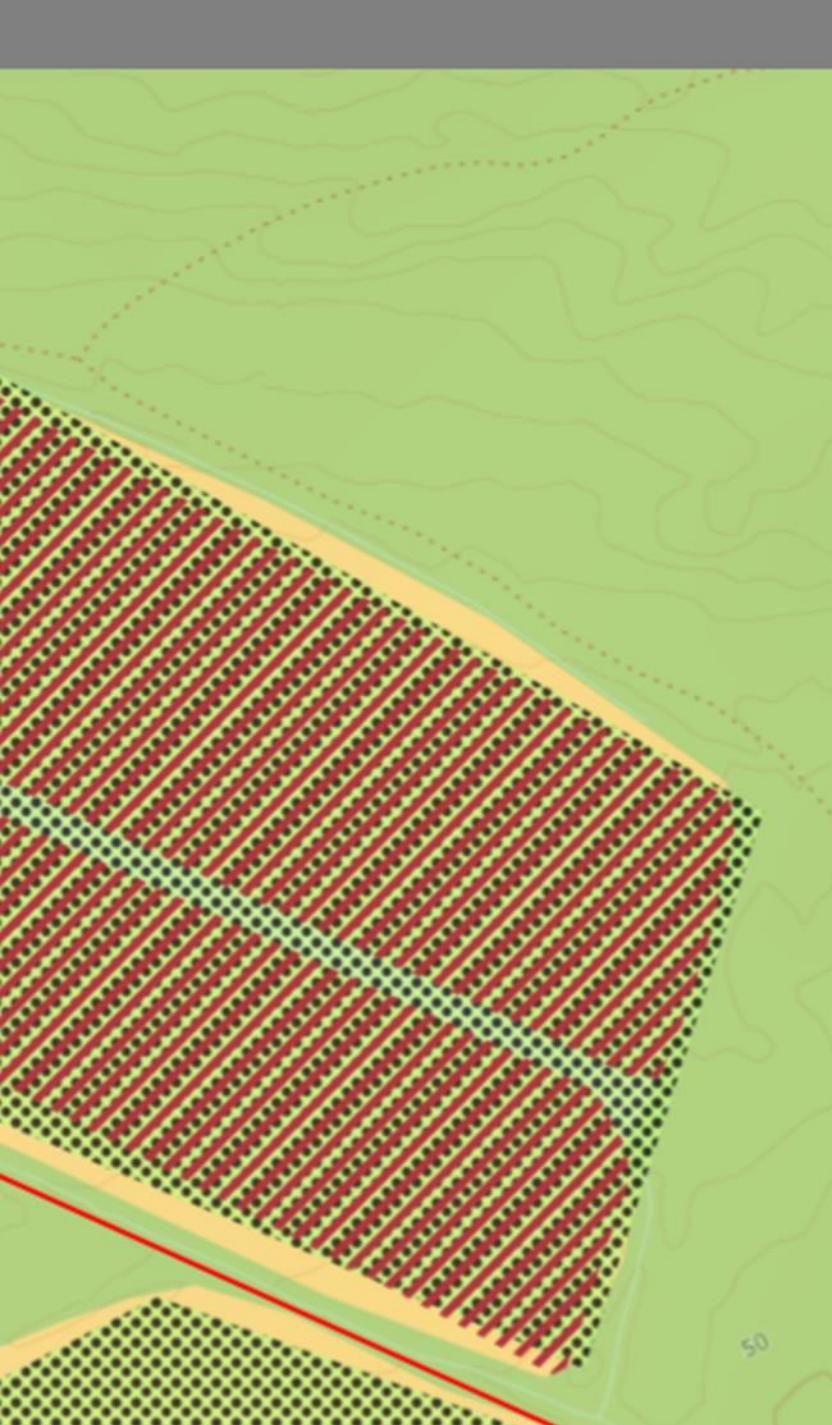
Saken skal være godt nok opplyst før dere fatter vedtak

Kan søkers opplysninger legges til grunn?

Er vilkår oppfylt?

Er du i tvil? Be om mer info (sett frist)

Tilskuddsutmålingen skal være i tråd med faktiske forhold og regelverk

Hjelp	Slik gjør du ...	Tegnfe
	Drift av bratt areal, inni	
	Drift av bratt areal, ove	
	Drift av bratt fruktareal	
	Drift av bratt areal, inni	
	Drift av bratt areal, ikke	
	Drift av bratt fruktareal	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting i kombinasjon r	
	Beiting av verdifulle jor	
	Beiting av verdifulle jor	
	Beiting av verdifulle jor	
	Beiting av verdifulle jor	
	Slått av verdifulle jordb	
	Slått av slåttemark	
	Slått av slåttemyr	
	Beiting av kystlynghei	
	Beiting av kystlynghei,	
	Beiting av kystlynghei,	
	Brenning av kystlynghei	
	Skjøtsel av biologisk vi	
	Skjøtsel av biologisk vi	
	Skjøtsel av trua naturty	
	Skjøtsel av trua naturty	
	Friarealer for gås i Trø	
	Tilrettelegging av hekk	
	Skjøtsel av automatisk	
	Skjøtsel av kulturhistor	
	Erosjonsklasse 1, andr	
	Erosjonsklasse 1, med	
	Erosjonsklasse 2, andr	
	Erosjonsklasse 2, med	
	Erosjonsklasse 3, andr	
	Erosjonsklasse 4, andr	
	Ikke erosjonsklassifise	
	Erosjonsklasse 1, prior	
	Erosjonsklasse 1, med	

— virker til Nordlands beste

Vedtak i tråd med faktiske forhold og regelverk

Hvis vilkår ikke er oppfylt:

- ✓ korrigere i saksbehandlingsverktøyet
- ✓ Korrigere poligoner som er feil i kartet
- ✓ legg inn merknader som forklarer hvorfor det er endret fra omsøkt

Nedfelling av husdyrgjødsel

Slått av slåttemark

— virker til Nordlands beste

Vurder avkorting ved feil (§ 34)

Når opplysningene i søknaden ikke stemmer med faktiske forhold.

Når feil opplysninger kan føre til eller har ført til mer tilskudd enn søker er berettiget til.

Når søker har oversittet frister

Når søker har handlet uaktsomt eller forsettlig

...kan kommunen avkorte hele eller deler av tilskuddet.

.. og skal vurdere avkorting.

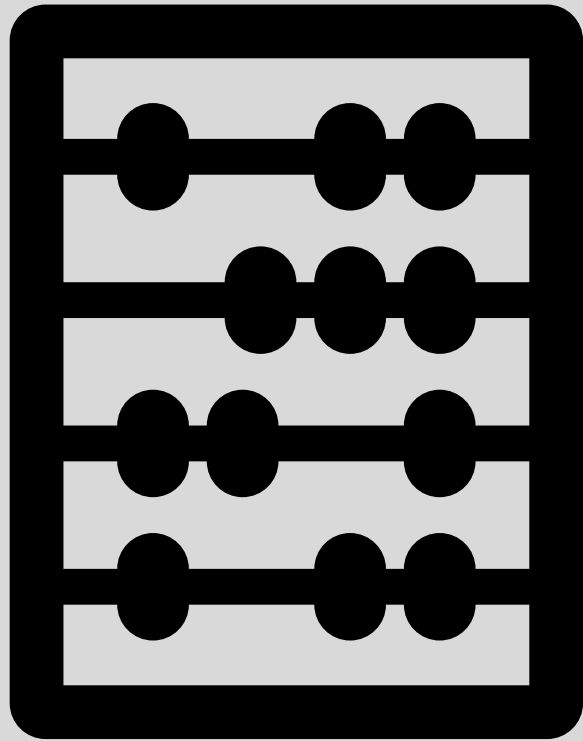
Vurder avkorting ved feilopplysninger

- Strenge krav til aktsomhet for selvstendig næringsdrivende
- Søkeren må kontakte kommunen for å få hjelp hvis nødvendig
- Sjelden «aktsom god tro» hvis søker har lagt inn et tiltak som han/hun ikke oppfyller vilkårene for
- Aktsom god tro er at han/hun ikke visste eller ikke burde visst at opplysningene i søknaden var feil.

Avkortingens størrelse – vurder i hver sak

Rimelighet, forholdsmessighet,
likebehandling
alvorlighet
konsekvens
gjentakelse

Normer for avkorting: se rundskrivet
kapittel 6.2
Hovedregel: tilsvarende merutbetaling

Det kan også være aktuelt å avkorte ved brudd på regelverk (§ 33)

Informasjon i forskriften gjør saksbehandlingen lettere

Kapittel 3. Biologisk mangfold

§ 9. Slått av (gammel artsrik) slåttemark

Det kan gis tilskudd for slått av gammel artsrik slåttemark som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler. Arealene skal være registrert i miljødatabasen [Naturbase](#).

Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig.

Tilskuddet utmåles per dekar.

I [Statsforvalterens elektroniske kart](#) kan du zoome inn og se naturbase-lokalitetene.

Vilkår for tiltak i hver §

[Statsforvalterens naturtypekart for RMP-søknader gir god oversikt, også over innvilget -24](#)

Vedlegg med lister:

1. Lokalt verdifulle jordbrukslandskap (§§6-8)
2. Kulturhistoriske områder (§ 21)
3. Vannforekomster med tilskudd til kantsone i eng (§ 22)

OBS! Noen tiltak er bare for noen kommuner

Kulturlandskap	Biologisk mangfold	Kulturminner og kulturmiljøer	Avrenning til vann	Utslipp til luft
§ 4 drift av bratt areal	§ 9 Slått av slåttemark	§ 17 Drift av seter	§ 22 (Utgjødsel) kantsone i eng	§ 24 Spredning av all husdyrgjødsel om våren eller i vekstsesongen
§ 5 Drift av beitelag	§ 10 Beiting av kystlynghei	§ 18 Skjøtsel av felt med automatisk fredete kulturminner	§ 23 Fangdam	§ 25 Nedlegging av husdyrgjødsel
§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark	§ 11 Brenning av kystlynghei	§ 19 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner		§ 26 Nedfelling av husdyrgjødsel
§ 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark	§ 12 Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer (beiting)	§ 20 Skjøtsel av steingjerder		§ 27 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange
§ 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap	§ 13 Skjøtsel av trua naturtyper (beiting)	§ 21 Skjøtsel av kulturhistoriske områder		
	§ 14 Soner for pollinerende insekter			
	§ 15 Friareal for gås			
	§ 16 Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl			

Feilopplysning i søknad?

- Korrigering og legg inn merknad
- Vurder avkorting

— virker til Nordlands beste

Tilskudd til friareal for gås (§ 15)

- Vega
- Herøy
- Dønna
- Alstahaug
- Bodø
- Træna
- Bodø
- Hadsel
- Sortland
- Øksnes
- Andøy

Kulturhistoriske områder (§21)

Forskriftens vedlegg 2

- Gaukværøy, Bø
- Jennestad handelssted, Sortland
- Vollmoen, Steigen
- Sjønstå gård, Fauske
- Holmen gård m/ærfuglvær, Hemnes
- Lysthusaugen, Dønnes gård, Dønna
- Hestskaret i Nordvika, Dønna
- Gleinsneset, Dønna
- Herøy bygdesamling, Herøy
- Saulia på Røssvassholmen, Hattfjelldal
- Steinsjøen, Sømna

*Gi innspill om
videreføring av
eksisterende og
eventuelt nye
lokaliteter før
30. november*

– virker til Nordlands beste

Vannforekomster der man kan få tilskudd til kantsone i eng (§22)

Vassdrag i Forskriftens vedlegg 3

- Sortland
- Bø
- Vestvågøy
- Narvik
- Bodø
- Rana
- Vefsn
- Sømna

*Gi innspill
om nye
vassdrag
innen 30.
november*

Vedlegg 1 Lokalt verdifulle jordbrukslandskap i kommuner i Nordland, se §§ 6, 7 og 8

Dette er arealer der det kan gis regionalt miljøtilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark (§ 6), beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (§ 7) eller slått av verdifulle jordbrukslandskap (§ 8). Arealene er fastsatt av Statsforvalteren etter forslag fra kommunene. Gnr/bnr gjelder de utvalgte arealene, og viser ikke til driftssenter for jordbruksforetaket.

Kommune/stedsnavn	G.NR	B.NR	TILTAK	INNMARK	UTMARK	SUM DEKAR	KARTFESTET
1804 BODØ - inntil 560 daa							
	24	2	beite	11		11	
	24	4, 6 og 7	beite	21		21	
	25	6	slått	9		9	
	25	6	beite	6		6	
	28	1	slått	17		17	
	38	22	slått	54		54	
	38	22	beite	32		32	
	78	2	beite	48		48	
	124	90	slått	42		42	
	128	1	beite		18	18	
	205	2	slått	26		26	
	205	7	slått	13		13	
	205	8	slått	9		9	
	205	9	slått	56		56	
	205	12	slått	9		9	
	205	13	slått	38		38	
	205	16	slått	9		9	
	213	8	slått	140		140	
SUM						558	

Kommune/stedsnavn	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	SUM DEKAR	KARTFESTET
1805 NARVIK - inntil 280 daa							
Lengenes	58	1	slått	18		18	
	58	2	slått	4		4	
	58	5	slått	4		4	
Kongsbakk - Mehus	56	1	beite	28		28	
Vidrek	81	5	slått	17		17	
	81	2	slått	23		23	
	81	1	slått	21		21	
	81	10	slått	4		4	
	81	18	slått	14		14	
	81	7	slått	18		18	
	81	9	slått	7		7	
	81	52	slått	5		5	

— virker til Nordlands beste

§ 6-7-8 gjelder alle kommuner

Tilskudd til beiting eller slått av lokalt verdifulle jordbrukslandskap kan bare innvilges til arealer i forskriftens vedlegg 1, og til UKL- og verdensarv-områder.

Feilopplysning i søknad?

- Korrigjer og legg inn merknad
- Vurder avkorting

– virker til Nordlands beste

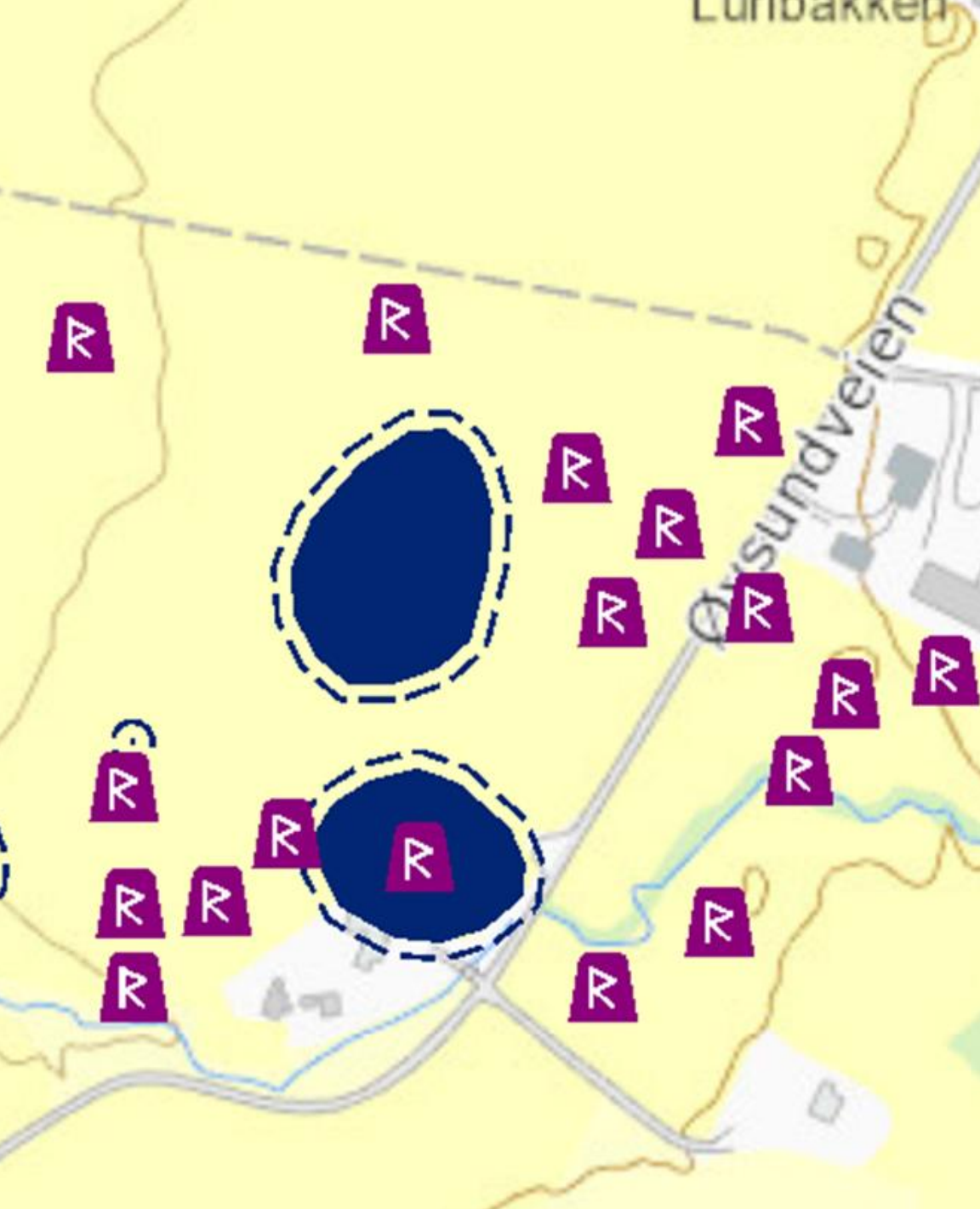
Tilskudd til skjøtsel av spesielle naturtyper (§§ 9-13)

Slåttemark – kystlynghei - biologisk verdifulle arealer - trua naturtyper

Tilskudd skal bare innvilges til arealer på lokaliteter registrert i Naturbasen

Feilopplysning i søknad?

- Korrigjer og legg inn merknad
- Vurder avkorting

Tilskudd til skjøtsel av aut. freda kulturminner (§§ 18-19)

Skal være registrert i Askeladden og synlig over markoverflaten

OBS!

Mange funnsteder der det ikke er noe som er synlig i dag har feilaktig hatt informasjon om synlighet i Askeladden.

[Nett-seminar om kulturminneskjøtsel og RMP 24. april kl 13](#)

Og dessuten..

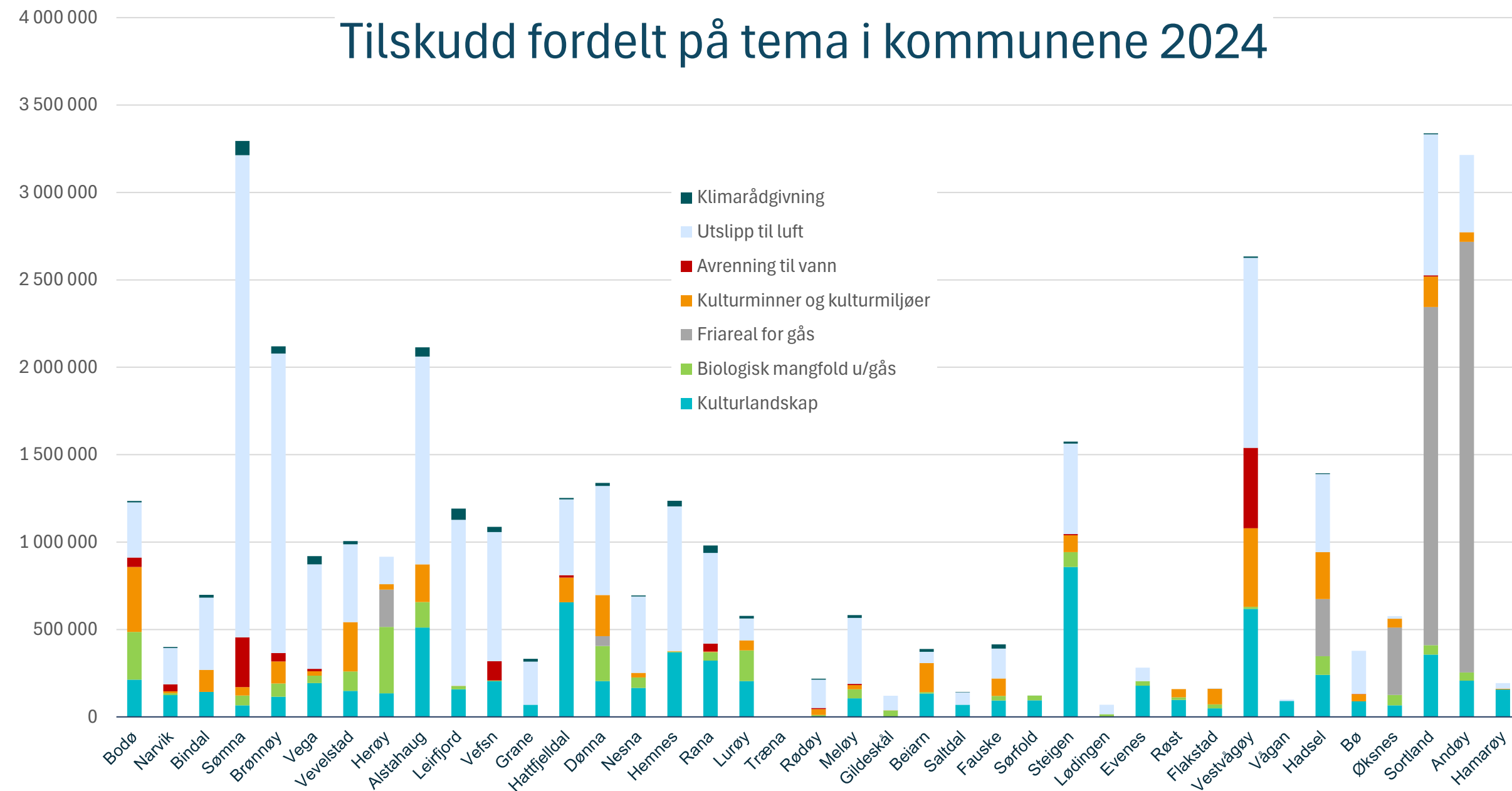
Tilskudd til beite- og slåttetiltak kan som hovedregel bare innvilges ett av gangen på samme areal.

Og bare en av §§ 24-25-26 på samme areal.

Foto: Jorunn Stubsjøen, Statsforvalteren i Innlandet

Tilskudd fordelt på tema i kommunene 2024

— virker til Nordlands beste

Og så var det kontroll...

Minst 5 % skal kontrolleres

Landbruksdirektoratet
Eanandoalldirektoráhtta

Bokmar / Elektronisk
Pålog

Hovedside Søknader Rapporter Søknadsomganger Dispensasjoner

Hovedside - RMP og OBB 2024

RMP - Regionalt miljøprogram

Kommune	Under registrering	Under Mottatt behandling	Stedlig kontroll	Avslått/avvist	Foreløpig godkjent utbetaling	Til Utbetalt
+ Alle	66	0	0	66/926	11	1 0 848

Registrer ny søknad

OBB - Organisert beitebruk

Kommune	Under registrering	Under Mottatt behandling	Stedlig kontroll	Avslått/avvist	Foreløpig godkjent utbetaling	Til Utbetalt
+ Alle	1	0	0	1/66	2	3 0 60

Registrer ny søknad

- Stedlig kontroll
- Dokumentkontroll dersom vær og føre vanskeliggjør stedlig
- Søker plikter å gi alle opplysninger som kommunen finner nødvendig (relevant)
- Last opp dokumentasjon på gjennomført kontroll i eStil

Kontrollplan

Utarbeid kontrollplan på grunnlag av

- ✓ produksjoner i kommunen
- ✓ søkermassen
- ✓ erfaring
 - ✓ Hvor er det størst risiko for feil?
 - ✓ Bestemmelser som er vanskelige å forstå
 - ✓ Nye ordninger/vilkår
 - ✓ Nye søkere

Husk å dokumentere!

Kontrollplan

Vurder risiko for uregelmessigheter

- ✓ Risiko for bevisste handlinger for å få urettmessig tilskudd?
- ✓ Risiko for samarbeid mellom søker og andre for å gi/underbygge uriktige opplysninger?

Mer om kontroll i høstens fagsamling

Takk for oppmerksomheten!

Ta kontakt for spørsmålGr
Grete Nytrøen Kvavik
Grete.kvavik@statsforvalteren.no
75 54 78 42

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlándá Stáhtaháldadiddje*

